

Delrapport 1 för UNIK i skolan

- en ny metod som syftar till att stärka barn och ungdomars demokratiska tillit och engagemang för samhället med skolan som utgångspunkt

Innehållsförteckning

1. Förord.....	4
2. Sammanfattning.....	5
3. Inledning	5
4. Bakgrund.....	6
4.1. Ett demokratiskt utanförskap.....	6
4.2. För ungdomars framtidstro och demokrati.....	6
4.3. UNIK i Västerås.....	7
4.3.1. HUR UNGDOMARNA IDENTIFIERAR SIG MED DE OLIKA ENGAGEMANGSGRUPPERNA	7
4.3.2. FORMEN FÖR UNGDOMSPANELEN.....	8
4.3.3. VAD SOM ENGAGERAR DE OLIKA ENGAGEMANGSGRUPPERNA	8
4.3.4. RESULTAT	8
4.3.5. EFFEKT	9
5. Syfte	9
6. Mål	9
6.1. Ungdomar på grundskolan och gymnasieskolan är mer engagerade i samhälls- och demokratifrågor efter att de tagit del av UNIK i skolan än innan.....	9
6.2. Elevernas tillit till samhället ökar.	9
6.3. Lärare vet hur de ska göra för att öka ungas engagemang.....	9
7. Metod.....	9
7.1. Ett samarbete mellan skolförvaltningen och Kultur-, idrott och fritidsförvaltningen	9
7.2. Ungas inflytande i metodarbetet.....	10
7.3. Koppling till kommunen	10
7.4. Tidsplan.....	11
8. Lärarhandledningen.....	12
8.1. Lektion 1	12
8.2. Lektion 2	12
8.3. Lektion 3	13
9. Implementering	13
9.1. Inspirationsfilm	13
9.2. Kommunikation.....	14
9.2.1. INTERNT	14
9.2.2. EXTERNT.....	14

10.	Analys.....	14
10.1.	Framgångsfaktorer	14
10.2.	Utmaningar framåt.....	14
10.2.1.	EFFEKT	14
10.2.2.	FÖR ALLA KOMMUNER	15
10.2.3.	KOPPLING TILL KOMMUNERS STRATEGISKA UTVECKLINGSPROCESSER.....	15
	Referenser.....	15
	Bilagor	17

1. Förord

Det här projektet hade aldrig kunnat genomföras med samma kvalitet och kunskapsbredd utan den tvärprofessionella projektgrupp som med stort engagemang tagit sig an uppdraget.

Projektgruppen består av lärare samt rektor från Rudbeckianska gymnasiet och samordnaren för Ungdomsdialog i Västerås. Anna Wiesner är förstelärare och undervisar i Religion, filosofi och historia, Björn Johansson är förstelärare och undervisar i historia och svenska, Ricard Cegrell är förstelärare och undervisar i samhällskunskap och historia, Tomas Glassing är lärare och undervisar i Samhällskunskap, historia och sociologi. Magnus Klingberg som arbetar som rektor på skolan har även en bakgrund som gymnasielärare, utvecklingsledare och magistrand. Maria Reisten, projektledare för UNIK i skolan, är samordnare för Ungdomsdialog i Västerås och utbildad beteendevetare, inriktning sociologi.

Arbetet med lärarhandledningen har väckt starkt engagemang hos samtliga deltagare i arbetsgruppen vilket också kommer att speglas i den metod som utvecklas. Det märks också tydligt att de som kommer i kontakt med projektet både blir inspirerade och vill vara med och bidra till projektets mål. Detta är ett viktigt uppdrag som kan komma att göra stor skillnad för barn och unga i Sverige. Arbetsgruppen har börjat i det lilla att ta ansvar för ungas demokratiska tillit, men för att göra stor skillnad behöver alla lärare känna samma ansvar och engagemang för uppgiften. Först då kan vi tillsammans göra verklig skillnad för demokratin!

2. Sammanfattning

Sverige är mer polariserat nu än någonsin och det finns ett varierat engagemang för demokratin. I Västerås finns en metod som bygger på Erik Amnås forskning om ungas olika politiska engagemang (Amnå). De olika engagemangsgrupperna i Amnås teorier har kodats om till olika färger samt visualiseras på planscher och beskrivs i kort text på vykort. UNIK i Västerås (UNIK står för Ungt Nutida Inflytande i kommunen) har som metod lyckats nå unga som vanligtvis inte brukar delta i sammanhang där politiska frågor diskuteras och har bidragit till ett ökat generellt intresse för demokratin. Västerås stad har därför fått i uppdrag att utveckla den beprövade metoden "UNIK i Västerås" så att den kan användas i undervisningen på skolor i hela landet.

Uppdraget kommer från Myndigheten för Ungdoms- och Civilsamhällsfrågor (MUCF). De bidrar med 250 000 kr. Uppgiften är att utveckla UNIK i Västerås till en lärarhandledning som ska kallas "UNIK i skolan". Uppdraget innefattar att ta fram ett metodmaterial som bygger på UNIK:s beprövade metod som anpassas till skolan. Syftet med detta material är att det ska vara ett stöd till lärare samt att kunna engagera ungdomar kring samhälls- och demokratifrågor som kan leda till ökat engagemang, tillit och inflytande. Viktiga målgrupper är yrkesförberedande program samt skolor i landsbygd/glesbygd. (Lunn)

Målsättningen är att ta fram en lärarhandledning som alla skolor vill och kan använda. Den bygger på tre lektionstillfällen som berör engagemang för demokrati utifrån individ-, grupp- och samhällsnivå. För att se om materialet har effekt på elevernas engagemang kommer ett före och efterläge mätas med hjälp av en enkät. Demokratiuppdraget gäller alla lärare och ju fler vi får med desto starkare blir barn och ungdomars demokratiska tillit. Fler ungdomar får tillit och framtidstro och vill leva och bo i sin kommun. Dessutom ger det mervärde till ungdomsinflytandet generellt i Sveriges kommuner.

.

3. Inledning

Västerås stad har fått i uppdrag av MUCF – Myndigheten för ungdoms- och civilsamhället att utveckla en redan beprövad metod som heter UNIK i Västerås till en lärarhandledning som kan användas på skolor i hela Sverige.

2020-03-09

Lärohandledningen tas fram i ett samarbete mellan Västerås stads ungdomsdialog, en verksamhet för ungas inflytande, och Rudbeckianska gymnasiet i Västerås stad, men flera skolor i Västerås kommer att bli involverade. Skolorna, både elever och lärare, kan bidra med erfarenheter och dela med sig av sina förutsättningar i arbetet med att ta fram lärohandledningen för UNIK i skolan. I projektet ingår att testa lärohandledningen på ett flertal skolor i Västerås för att se hur den fungerar både på högstadieskolor och gymnasieskolor samt i skolor med olika förutsättningar, exempelvis landsortsskolor och skolor som är mer praktiskt inriktade. Genom att skapa en lärohandledning för "UNIK i skolan" som syftar till att nå målen inom skolans demokratiuppdrag bör detta fungera som ett alternativ till lektioner inom samma område.

MUCF kommer sedan att hjälpa till att sprida metoden nationellt så att den kommer alla skolor till del.

4. Bakgrund

4.1. Ett demokratiskt utanförskap

Även om den svenska demokratin är stark i förhållande till andra länder, finns det stora skillnader i delaktighet. Allt för många står idag utanför demokratin. Många varken deltar eller känner sig delaktiga i den. Detta står i strid mot idealet om politisk jämlikhet och innebär att samhället går miste om viktiga åsikter och perspektiv. Det finns en risk att människor som upplever att de inte har inflytande tappar tilltron till demokratin, attraheras av antidemokratiska idéer eller kanaliseras sin frustration i en destruktiv riktning. Inte minst allvarligt är det om känslor av utanförskap bekräftas hos barn och unga.

Skillnaderna i tron på den egna förmågan att delta i demokratin skiljer sig kraftigt åt mellan personer med olika utbildningsbakgrund. *Hämtat ur Strategi för en stark demokrati – främja, förankra, försvara (Regeringen 2018)*

4.2. För ungdomars framtidstro och demokrati

Skolan har ett demokratiuppdrag som innefattar att ungdomar inte bara ska ha kunskap om utan även kunna bli engagerade medborgare som har tillit till det demokratiska systemet och god framtidstro. Det står i skollagen, läroplaner och ingår i ämnesplanen för samhällskunskap på grundskolan. Genom att kombinera skolans lärohandledning, med en beprövad metod som ökar engagemang tror vi att vi kan stärka skolans arbete med demokratiuppdraget. (Skolverket)

4.3. UNIK i Västerås

UNIK i Västerås startade som ett projekt i Västerås stad 2016, finansierat av MUCF – Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, som gick ut på att ta fram en ungdomspanel influerad av Erik Amnås fyra politiska engagemangsgrupper (Politiskt aktiv, stand-by, desillusionerad och oengagerad) som heter UNIK – Ungt Nutida Inflytande i Kommunen.

Enligt Erik Amnås teorier om ungas olika politiska engagemang är det oftast de redan politiskt aktiva ungdomarna som blir tillfrågade när politiker vill ha dialog med ungdomar. De är bara 6 % vilket gör att vi ofta glömmer bort 94 % av ungdomarna (Amnå). Därför har Västerås stad valt att fokusera på representativt urval och rekrytering från grupper som inte brukar komma till tals.

I samarbete med två studenter från Mälardalens högskola arbetade vi utifrån tre viktiga aspekter:

4.3.1. HUR UNGDOMARNA IDENTIFIERAR SIG MED DE OLIKA ENGAGEMANGSGRUPPERNA

Alla grupper har kodats om till olika färger för att göra dem lika mycket värda. För att förstärka budskapet finns ett planschmaterial där de visualiseras. Verktöget är i form av ett vykort. På ena sidan står en kort text som beskriver engagemangstypen och på baksidan finns ett formulär där ungdomen kan anmäla sig att gå med i UNIK. Ungdomar som i vanliga fall inte identifierar sig med begrepp som politik och kommun läser beskrivningen om de olika politiska engagemangsgrupperna och ser att det gäller även dem!

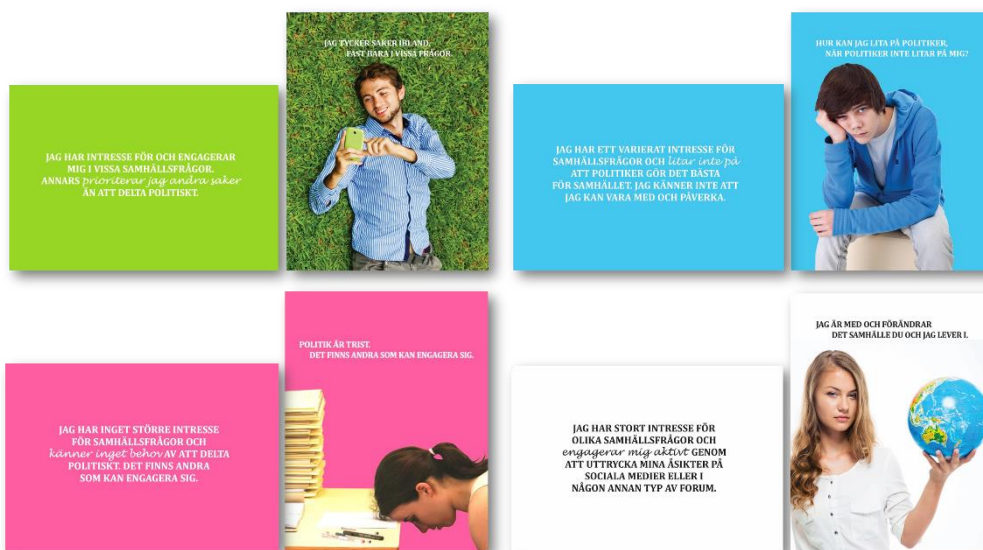

Illustration av vykortet och planscherna som används i metoden UNIK

2020-03-09

4.3.2. FORMEN FÖR UNGDOMSPANELEN

Vi träffas utifrån att det finns en politiskt viktig fråga som är påverkbar.

Ungdomarna som anmält sig till UNIK-panelen bjuds in via sms. Det brukar komma mellan 20 - 40 ungdomar beroende på hur frågan lockar. På plats deltar de tjänstepersoner från den förvaltning som har ställt frågan, politiker från den berörda nämnden, de inbjudna ungdomarna i UNIK samt ungdomskonsulter. Ungdomskonsulterna fungerar som värdar både vid entrén, men även som samtalsledare vid borden. Tjänstepersonerna är med och lyssnar och antecknar. Förhållningssättet för de vuxna och samtalsledarna vid borden är att lyssna och vara nyfiken på det som sägs. Det är alla ungdomars UNIKa berättelse som är intressant och i den finns inget fel. Den ger nycklar till en bättre förståelse för ungdomars perspektiv i frågeställningen.

Efter workshopen kan kompletterande frågor ställas via sms. Det är även samma metod vi använder för att återkoppla till ungdomarna som varit med hur arbetet fortsatt i den specifika fråga de varit med och påverkat.

4.3.3. VAD SOM ENGAGERAR DE OLIKA ENGAGEMANGSGRUPPERNA

De olika grupperna lockas av olika saker och alla dessa behov behöver kunna mötas vid samma tillfälle.

Vit (politiskt aktiv) – Det är viktigt att det är en politiskt viktig fråga som hanteras.

Grön (stand-by) – En hjärtefråga som triggat igång.

Rosa (Oengagerad) – En morot, vi bjuder på mat eller har en rolig aktivitet.

Blå (desillusionerad) – Ungdomar som möter denna grupp har mycket större chans att lyckas få förtroende än en vuxen som inte känner dem. Rekrytering sker därför (gäller samtliga grupper) genom ungdomskonsulter som är anställda genom Ungdomsdialog. De åker runt på olika fritidsgårdar, skolor, mässor och andra offentliga platser och kampanjar. För att behålla samtliga grupper är återkoppling av resultatet viktigast!

4.3.4. RESULTAT

Idag är drygt 500 ungdomar med i UNIK i Västerås ungdomspanel. Fördelningen i kön är 47 % tjejer, 48 % killar, 2 % vill ej uppge och 3 % annat. De är födda mellan 1998 - 2008. Det är en mix av olika politiskt engagemang: 17 % har definierat sig som politiskt aktiva, 41 % som stand-by, 22 % desillusionerade och 20 % oengagerade.

Vid varje workshoptillfälle får ungdomarna välja kort på nytt. På så vis kan de byta engagemangsgrupp, ungdomarna kan ta med sig kompisar som kan välja att gå med i UNIK på plats, men framförallt ser vi att de ungdomar som kommer tillhör olika engagemangsgrupper.

4.3.5. EFFEKT

Efter en workshop med UNIK säger ungdomarna att de inte visste att vuxna och politiker var intresserade av att lyssna på dem och den nya upplevelsen har ändrat deras inställning till samhället och dem som styr. När vi frågar ungdomar genom vår sms-panel om de tror att de som bestämmer i Västerås bryr sig om vad de tycker svarar de som tror att de gör det att det beror på att de har varit i kontakt med beslutsfattare i någon form. Det personliga mötet och att få diskutera en politiskt viktig fråga tillsammans med beslutsfattare blir avgörande för deras framtidstro och tro på samhället.

5. Syfte

Ungas engagemang för demokrati är varierat och tilliten till samhället är beroende av det. Därför ska UNIK i skolan öka elevernas engagemang för samhället och skapa ett mindre polariserat samhälle genom att synliggöra att alla ungdomar är viktiga för samhället.

6. Mål

- 6.1. Ungdomar på grundskolan och gymnasieskolan är mer engagerade i samhälls- och demokratifrågor efter att de tagit del av UNIK i skolan än innan.**
- 6.2. Elevernas tillit till samhället ökar.**
- 6.3. Lärare vet hur de ska göra för att öka ungas engagemang.**

7. Metod

7.1. Ett samarbete mellan skolförvaltningen och Kultur-, idrott och fritidsförvaltningen

Genom att sammanföra erfarenheten från två olika förvaltningar kan vi angripa denna utmaning från två olika perspektiv. Skolan har kunskap om elevernas arbetssätt, men även lärarens förutsättningar i undervisningssammanhang. Ungdomsdialog, som ligger under Kultur-, idrott och fritidsförvaltningen är den verksamhet där metoden UNIK har utvecklats. Där finns erfarenhet av att arbeta med ungas inflytande på riktigt och kunskap om vilka vägar som finns att gå i kommunen för att skapa rätt förutsättningar för god dialog. Tillsammans finns förutsättningarna att utveckla en lärarhandledning som både tilltalar läraren och eleven, men som framförallt bidrar till ökat engagemang.

7.2. Ungas inflytande i metodarbetet

Lärohandledningen riktar sig till lärare, men de som kommer att beröras på riktigt av den är eleverna i klassrummet. Därför görs arbetet tillsammans med ungdomar – både på gymnasiet och högstadiet.

Inledningsvis har tio elever på gymnasieskolan intervjuats kring vad som gör att de blir engagerade i skolan. En ungdom och tidigare elev på Rudbeckianska gymnasiet, som varit involverad i Ungdomsdialog under flera år, har i uppdrag att möta upp elever och be dem berätta om hur de skulle vilja att en lektion som syftar till att höja engagemanget för demokrati såg ut. En sammanställning av intervjufrågorna och det eleverna svarade finns bifogad i rapporten.

Efter att ett första "utkast" av lärohandledning tagits fram kommer den sedan att testas i omgångar i klassrummen, både på högstadiet och gymnasiet. Innehållet kommer sedan att revideras utifrån elevernas synpunkter. Detta kommer att pågå från mars till maj. I maj ska den slutliga versionen av lärohandledning vara fastställd.

Utöver det använder vi oss av en grupp ungdomar från olika skolor i staden som rådgivare. De är med i processen när vi står inför olika vägval, samt är med och tar fram förslag på möjliga vägar att gå. Produkten av deras arbete inkorporeras i lärohandledningen allt eftersom och testas på samma sätt i klassrummet där elever i olika åldrar får tycka till.

7.3. Koppling till kommunen

Ett av våra vägval är huruvida en koppling till stadens pågående utvecklingsarbete kommer att göras eller ej. Det finns fördelar och nackdelar med en verklig förankring samt frågetecken kring huruvida det bidrar till ett ökat engagemang för demokratin hos unga. Stadsledningen ställer sig positiv till att få in synpunkter från elever på skolan kring olika strategiska utvecklingsområden, men hur detta ska gå till på ett sätt som säkerställer en god återkoppling är idag oklart och något som behöver processas inom ramen för detta projekt. Det finns en farhåga att det som eleverna bidrar med inte landar in i stadens pågående processer så att de gör märkbar skillnad för eleven. Det är även en utmaning att kunna återkoppla till eleverna så att de känner att det var någon som tog till sig det de bidrog med.

Fördelarna är dels att elever ser vad andra ungdomar upplever och det skulle kunna leda till en ökad förståelse för varandra. Politiker i sin tur får en överblick över ungas vardag genom att eleverna arbetar utifrån frågeställningen – *Hur är det att vara ung idag i din kommun?* En fråga som bör fungera i alla kommuner i

2020-03-09

Sverige och ge ett bättre underlag för strategisk utveckling och riktning i respektive kommun.

För att ta reda på om detta arbetsätt bidrar till att engagemanget för samhället hos ungdomar ökar kommer projektet använda sig av den rådgivande gruppen av ungdomar som är kopplade till projektet. De kommer utgå från metoden tjänstedesign och frågeställningarna:

1. *Bidrar en verklig koppling till kommunen till att engagemanget för samhället ökar?*
2. *Vilka risker ser ni?*

De kommer även få ta fram ett förslag på hur det skulle kunna gå till i klassrummet då eleverna får svara på frågan:

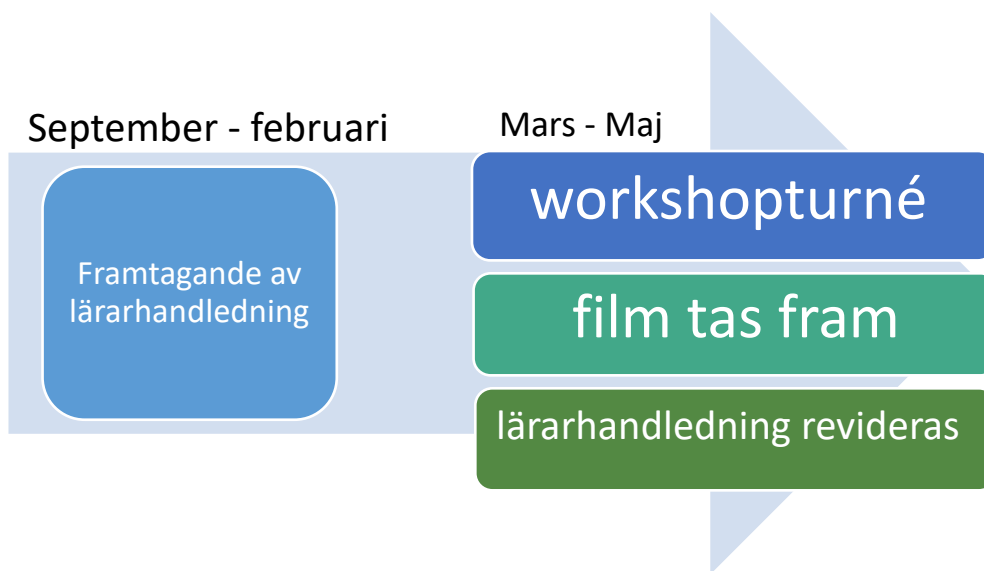
Hur är det att vara ung idag i din kommun?

De får också ge förslag på hur återkopplingen skulle kunna se ut. Deras förslag testas sedan precis som tidigare inlag i lärarhandledningen på elever i klassrummet. Eleverna informeras om att detta är en test och i nuläget fiktivt. De tillfrågas efteråt om vilka förväntningar som skulle väckas hos dem om det var på riktigt, samt huruvida det är ett moment som känns centralt för deras engagemang eller ej.

7.4. Tidsplan

I inledningen av den första fasen formeras arbetsgruppen och allas roller förtydligas. Ett kommunikativt arbete görs för att skapa uppmärksamhet för projektet lokalt så att fler skolor blir intresserade av att vara med i projektet. Dels för att låta deras elever vara med och testa materialet som utvecklas, men även för att skapa nyfikenhet att själva testa den färdiga lärarhandledningen.

I den andra fasen sker arbetet i nära samarbete med både lärare och elever i form av att de testar och utvärderar lektionsupplägget. Efter varje träff med elever i en klass förs ett samtal kring hur de upplevde lektionen. Utöver det sitter en eller två lärare från arbetsgruppen med under lektionen som observatörer och kan analysera vad som sker i klassrummet under de olika momenten. När handledningen är tillräckligt tydlig kommer den att lämnas i händerna på lärarna som inte är med i projektet för att kunna utvärdera om instruktionerna är tillräckligt tydliga för att kunna följas av någon som inte varit med och utvecklat den. Även här kommer lärare från projektgruppen att sitta med och observera.

8. Lärarhandledningen

Handledningen bygger på ett upplägg av tre lektioner som hålls i en följd. Eleven får genom metoden göra en utvecklingsresa i sitt eget engagemang. Först får de skapa sig en förståelse för teorin bakom UNIK – att de allra flesta faktiskt inte är politiskt aktiva eller har ett högt politiskt självförtroende. I nästa steg upptäcker de att demokrati rör alla och att det inte ställs några krav på hur politiskt insatt du är för att uttrycka din mening. Slutligen visas konkreta verktyg i hur eleven kan påverka och de får orientera sig i hur de på riktigt kan göra skillnad på individnivå, gruppnivå och samhällsnivå.

8.1. Lektion 1

Först tar handledningen avstamp i teorierna och metoden UNIK. Där får eleverna testa på hur det blir när bara sex procent får vara med och bestämma. De får även reflektera över vad det är som gör att vissa blir politiskt engagerade i olika hög grad medan andra inte bryr sig alls eller inte ens litar på det demokratiska systemet.

8.2. Lektion 2

Här syftar handledningen till att visa på att det går att påverka samhället på olika sätt. Eleverna får utgå från olika inspirationsbilder och skapa ett scenario som de tycker känns relevant och aktuellt för dem. Gruppvis resonerar de hur exempelvis en rosa (oengagerad) skulle ha agerat, eller en grön (stand-by). Fortsättningsvis

får de tänka ut sätt som skulle kunna få en person att bli mer engagerad och byta engagemangsfärg.

Varje grupp får sammanställa det viktigaste och tillsammans i hela klassen sortera deras svar utifrån individ-, grupp- och samhällsnivå. Här kan även ytterligare sätt att engagera sig fyllas på som exempelvis bojkotta en produkt – på individnivå, starta en namninsamling – på gruppnivå eller skriva ett medborgarförslag (i många kommuner kallat e-förslag) – på samhällsnivå. Här lyfts med fördel konkreta nutida exempel fram som Musikhjälpen och Greta Thunberg.

8.3. Lektion 3

Den sista lektionen i serien är tänkt att visa på hur allt de arbetat med landar in i kommunens demokratiprocess och att det finns en tydlig koppling till de globala målen. Detta för att skapa en sporre att själva vilja vara med och bidra på riktigt. Upplägget för lektion tre är fortfarande en process, vilket gick att läsa om i stycke 7.3.

9. Implementering

Redan nu har vi tittat på hur vi ska kunna implementera metoden i Västerås, vilket också bör dokumenteras för andra kommuner. En viktig del är att uppmärksamma kommunen på att detta arbete är igång och att det är viktigt. Att börja i det lilla som vi gör med detta projekt kan vara en framgångsfaktor. Det skapar ambassadörer, både elever och lärare som kan tala gott om arbetet. Att längre fram kunna visa på effekterna av de tre lektionerna blir en annan viktig del för att skapa intresse för att testa på sin egen skola.

9.1. Inspirationsfilm

Som en del i uppdraget från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor ligger att ta fram en inspirationsfilm. Den riktar sig till lärare som ännu inte kommit i kontakt med metoden.

Vi har anlitat ett produktionsbolag som heter LDL MEDIA Studio och produktion. De har erfarenhet av att arbeta med skolor och har ett samhällsintresse i grunden. Tanken är att delvis visualisera hur få det är som är politiskt aktiva (endast 6 procent) genom att visa hur många i en klass det är, vilket är färre än 2 personer i en klass på 32 elever. Vidare är det tänkt att filmen kommer följa en klass och deras resa med att ta del av materialet. Eleverna kommer få ge sin berättelse om hur de ser på samhället före och efter de tagit del av materialet. (Schnelzer)

2020-03-09

9.2. Kommunikation

9.2.1. INTERNT

Internt menar vi inom organisationen Västerås stad. Där har vi genom de egna kanalerna intranät, möten i olika former och via mejl spridit att arbetet pågår.

9.2.2. EXTERNT

Ett första pressmeddelande släpptes i början på februari. Det resulterade i ett inslag på P4 Västmanland där projektledaren intervjuades tillsammans med en ungdom, ett inslag på SVT Västmanland samt en artikel i VLT. Responsen blev bra, då många hört eller sett det i någon av dessa kanaler. När projektet närmar sig sitt slut kommer ett nytt pressmeddelande skickas ut, med förhoppning om ett lika stort intresse för att visa den färdiga produkten.

10. Analys

10.1. Framgångsfaktorer

Genom att arbeta tvärsektorielt med professionella från skolan, förebyggarcentrum och med myndigheten som stöd har vi tillsammans kunskap kring ett område som än så länge är relativt outforskat. Respekten för varandras erfarenhet är hög och tilliten till att projektet är viktigt och aktuellt likaså. Utöver det har ytterligare samverkansparter involverats som är och kommer vara viktiga för projektet. Inte minst ungdomar som på ett tidigt stadium fått ge sin syn på utmaningen, men även andra intressenter som kommunikatörer som visat stort engagemang och intresse för projektet, stadsledningen i Västerås stad för att möjliggöra att eleverna skulle kunna påverka något som är på riktigt. Utöver det arbetar vi med ett produktionsbolag som brinner för samhällsfrågor och kommer därför kunna göra en film präglad av det samt flera mediekanaler som visat stort intresse för ämnet. "Tillsammans" är nyckelordet och det är den absolut största framgångsfaktorn.

10.2. Utmaningar framåt

10.2.1. EFFEKT

För att veta att metoden ger effekt behöver vi mäta ett före och efter läge. Därför har vi tagit fram en enkel enkät som mäter engagemang för och tillit till samhället. Ett sätt att mäta är om fördelningen i politiskt engagemang har förändrats före de tre lektionerna med hjälp av UNIK metoden. Till det ställer vi även kompletterande frågor kring deras engagemang och tillit exempelvis: "Tror du att

de som bestämmer i din kommun bryr sig om vad du tycker?”. Enkäten i sin helhet finns med som bilaga.

10.2.2. FÖR ALLA KOMMUNER

UNIK i skolan som metod måste fungera i alla kommuner i Sverige, därför blir det viktigt att vi inte bygger in delar i lärarhandledningen som kräver ett stort förarbete för kommunen. Som avslutning på de tre lektionerna tänker vi att det är bra att kunna erbjuda eleverna en verklig möjlighet att påverka sin kommun exempelvis genom Ungdomsdialog som finns i Västerås. Liknande satsningar finns säkert i flera andra kommuner, men långt ifrån alla. Ett alternativ till en lokal påverkan bör kunna föreslås. Kanske kan frivilliga organisationer vara ett möjligt alternativ?

10.2.3. KOPPLING TILL KOMMUNERS STRATEGISKA UTVECKLINGSPROCESSER

Även förslaget om en koppling till staden kan bli en utmaning för vissa kommuner som inte kommit lika långt i sitt inflytande arbete. En möjlig lösning på det är att visa på flera sätt att arbeta. Eftersom det kommer vara en pågående process kring hur en sådan lektion skulle kunna se ut kommer vi ta fram en version på lektion tre som inte utgår ifrån verklig påverkan. På så vis kommer det finnas två versioner om det visar sig att det går att genomföra ett inflytande arbete. Frågeställningen eleverna eventuellt ska kunna ha inflytande på bör vara så allmän att den fungerar på alla kommuner i Sverige. Exempelvis: ”Hur är det att vara ung i din kommun idag?”, ” Vad påverkar dig?”, ”Vad begränsar dig?”, ”Vad stärker dig?”. Viktigt är att det inte blir till en lista med saker som de vill få åtgärdat utan mer beskriver förutsättningarna för hur det är att leva och bo i den specifika kommunen idag. Detta skulle kunna ge ledtrådar till kommunens strategiska utvecklingsarbete.

Den andra utmaningen med koppling till staden är hur det ska dokumenteras så att det dels blir görbart för eleverna och läraren i klassrummet, men även överskådligt för beslutsfattare att ta del av. En möjlig lösning är att använda en metod där elevernas berättelser tematiseras och rubriksätts i klassrummet, för att sedan dokumenteras som insikter.

Referenser

Amnå, E (u.d) Professor i statsvetenskap på Örebro Universitet.

Lunn, M. (u.d.). Utvecklingsledare på Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor.

Schnelzer, A. (u.d.). Producent LDL Media, studio och produktion.

Skolverket. (u.d.). -

[https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/laroplan-gy11-for-gymnasieskolan.](https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/laroplan-gy11-for-gymnasieskolan)

Bilagor

Bilaga 1

Sammanställning av intervjuer som gjordes i syfte att ta reda på hur elever på skolan ser på undervisning som syftar till att höja engagemang för samhället.

Frågor som ställdes:

1. Ge ett exempel på en lektion, oavsett ämne, som var kul och engagerade dig. Vad var det som gjorde att du blev engagerad/tyckte att den var rolig
2. Vad skulle krävas för att du skulle bli mer engagerad?
3. Om du fick bestämma, hur skulle en lektion om demokrati och samhällsfrågor vara för att få dig att bli mer engagerad?
4. Hur kan du göra för att påverka i Västerås idag?

Deltagare:

16–18 år

Skolelever på Rudbeckianska gymnasiet

6 st gröna

3 st rosa

1 st blå

Notis:

Ingen ändrade sig efter intervjun.

Jag väljer de svaren jag tycker är relevanta för ämnet.

Sammanlagt har 10 personer deltagit i undersökningen.

- 1. Ge ett exempel på en lektion, oavsett ämne, som var kul och engagerade dig. Vad var det som gjorde att du blev engagerad/tyckte att den var rolig**

”Tränarutbildning Uefa B

För att det innehåller ett ämne som jag tycker om. För att det är nya grejer som har dykt upp.

När någon bra retoriker förmedlar det på ett bra sätt.”

”Jobbade med kriminalitet i samhället.

Faktorer varför folk är kriminella.

Jag tyckte att den var intressant för att det är någonting som finns runt om oss.

2020-03-09

Man förstår inte alltid hur andra tänker, jag fick svar på många frågor.”

”Lektion i vår första matematikkurs där vi gick igenom variabler.

Det innehåller nya men förståeliga grejer men det bästa med det var lärarens sätt att redovisa. Han var väldigt tydlig och glad och drog väldigt bra exempel.”

”Sociologi lektion där läraren på en gång bröt isen i klassrummet och gick igenom vad sociologi egentligen innebär.

Vi blev väldigt motiverade för kursen efter det.”

” Lektionen innan ett kemiprof då jag var väldigt nervös men efter den lektionen och läraren förklarade och förenklade allting så kändes det mycket bättre.

Detta tack vare en positiv lärare.”

	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Blå	Rosa	Rosa	Rosa
Läraren		x	x	x	x	x	x		x	
Ämnet	x									
Platsen										x
Tiden								x		

Läraren 70%.

Ämnet 10%

Platsen 10%

Tiden 10%

Som svar på frågan om vilket är viktigast för att lektionen skall vara intressant så var läraren viktigast då 7/10 tyckte det.

2. Vad skulle krävas för att du skulle bli mer engagerad?

” Någonting som jag kan relatera till. Att jag också kan vara delaktig.”

”Oftast i skolor på lektioner är focusen att bara lära in sig. Man missar det roliga för att kunna genuint lära in sig allt. Det är mer fakta än sammanhang.”

”Att jag får kunskap om vad jag kan påverka samt hur jag kan påverka.”

”Att till exempel ta upp det här med 6% och barnkonventionen för det visste inte jag om”

2020-03-09

"Om jag känner att lektionerna är intressanta och inser att jag behöver det så kommer jag givetvis göra det. Hittills har jag aldrig tänkt på det."

"Att jag får mer koll på vad det är för nått och hur man gör."

"Jag har velat engagera mig men tycker det är för tråkigt men om jag börjar brinna för ett speciellt ämne kommer jag att göra det."

"Att under lektionen ska jag få lära mig hur man gör och att jag känner att det är intressant."

"Att jag har roligt samtidigt för att jag kommer att engagera mig på min fritid och då vill jag ha roligt."

"Om det är roligt kommer jag att engagera mig."

	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Blå	Rosa	Rosa	Rosa
Delaktighet	x									
underhållandet		x	x			x			x	x
Kunskap				x	x		x	x		

Delaktighet 10%

Underhållandet 50%

Kunskap 40%

Svaret på hur man får eleverna att engagera sig är underhållandet och kunskapen som går hand i hand och fick sammanlagt 90%.

3. Om du fick bestämma, hur skulle en lektion om demokrati och samhällsfrågor vara för att få dig att bli mer engagerad?

"Engagerad lärare som själv brinner för sådana frågor, helst ideellt. Flera olika ledarskap. Alltså instruerande, Guide and Discovery och modellinläring tex."

"Jag skulle vilja att läraren själv är engagerad, inte bara läsa av sin PowerPoint."

"Att vi inte fastnar i klassrummet som en lärare en tavla och så fastnar vi där. Utan annan miljö."

"Jag vill att den tar upp ett scenario tex o demokratiska. Tex tänk er om ni kvinnor inte fick rösta."

"En bra och cool lärare som förklarar endast viktiga saker och inte saker vi inte behöver höra eller har hört tusen gånger."

"En PowerPoint med många odemokratiska/demokratiska scenarion som vi får diskutera."

2020-03-09

”En gäst som har erfarenhet om detta och kan dra fram exempel och bra historier.”

	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Blå	Rosa	Rosa	Rosa
Engagemang	x	x		x		x				x
Miljö							x			
Diskussioner/Delaktighet			x		x			x	x	

Engagemang: 50%

Miljö:10%

Diskussioner/Delaktighet: 40%

4. Hur kan du göra för att påverka i Västerås idag?

”Man kan engagera sig i olika organisationer, det går att sprida sitt budskap på sociala medier.”

”Jag kan sprida till vänner och på sociala medier det informationer man har”

”Jag utbildar ungdomar inom sport eftersom där jobbar jag med både fotbollen och utbildar människor hur dem ska vara.”

” Jag brukar alltid vara aktiv och informativ på Facebook och Instagram när det gäller sådana frågor.”

”Börja engagera mig i en förening, jag tycker det är kul med idrott jag kanske kan kombinera”

”Börja engagera mig i ungdomsförbund, jag måste bara hitt rätt förbund.”

”Jag fick precis reda på E-förslag jag kanske ska testa skriva ett.”

	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Blå	Rosa	Rosa	Rosa
Sociala medier		x		x		x	x		x	x
Förening/förbund	x				x			x		
annat			x							

Sociala medier: 60%

Förening/förbund: 30%

Annat: 10%

Ungdomar under den undersökning tycker at det bästa sättet för dem att få deras röst hörda är genom sociala medier då 60% tyckte det.

2020-03-09

Bilaga 2

Enkät för mätning av effekt av lärarhandledningen. Frågorna besvaras av eleverna före och efter de tre lektionerna.

Enkäten innehåller följande frågor och svarsalternativ och delas till klassen med hjälp av Google formulär.

1. Könstillhörighet:

Tjej
Kille
Annat
Vill ej uppge

2. Födelseår:

3. Skola:

4. Hur skulle du definiera dig enligt fyra följande kategorier? Väj ENDAST EN av de fyra färgade rutorna.

GRÖN - Jag tycker saker ibland, fast bara i vissa frågor.

BLÅ - Hur kan jag lita på politiker när politiker inte litar på mig?

ROSA - Politik är trist. Det finns andra som kan engagera sig.

VIT - Jag är med och förändrar det samhälle du och jag lever i.

5. De som bestämmer i Västerås bryr sig om vad jag tycker?

Ja, absolut!
Ibland
Tveksamt
Nej, absolut inte!

2020-03-09

6. Om jag vill påverka något i samhället så vet jag var jag ska vända mig.

Ja, absolut!

Ibland

Tveksamt

Nej, absolut inte!

7. Jag skulle kunna tänka mig att i framtiden försöka påverka samhället.

Ja, absolut!

Kanske

Tveksamt

Nej, absolut inte!

8. I Västerås finns det särskilda sätt för just ungdomar att göra sin röst hörd.

Ja

Nej

Vet inte

9. På vilket sätt skulle ungdomar kunna göra sina röster hörda? (Om du inte vet något sätt, går det bra att lämna denna ruta tom)

10. Det är viktigt att barn och ungdomar får vara med och påverka Västerås.

Ja, absolut!

Ibland

Tveksamt

Nej, absolut inte!

11. Vilka av dessa litar du på? Du kan välja flera.

Mina vårdnadshavare

Ett eller flera Syskon

Nära anhörig

2020-03-09

Mina kompisar
De som bor i mitt område
Andra människor i allmänhet
En eller flera Lärare
Politiker i Västerås
Politiker i riksdagen
Media som tidningar och andra nyhetskanaler
Information på Internet
De som bestämmer i kommunen
En tränare
En organisation jag är med i
Polisen
Sjukvården
Ett trossamfund
Övrigt: